

20140150368

ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Врз основа на член 16 став 2 и 3 од Законот за здравствена заштита („Службен весник на Република Македонија“ број 43/2012, 145/2012, 87/2013 и 164/2013), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 8.01.2014 година, донесе

ПРОГРАМА ЗА АКТИВНА ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА НА МАЈКИТЕ И ДЕЦАТА ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ЗА 2014 ГОДИНА

I. Општа Цел

Општа цел на оваа програма е континуирано унапредување на здравјето на децата и жените во репродуктивен период во насока на намалување на доенечката и матернална смртност преку координирано спроведување на есенцијалните јавно-здравствени функции врз основа на дефинираните приоритети идентифицирани преку редовен мониторинг на нивната здравствената состојба, со посебен фокус на ранливите групи население и со почитување на принципот на еднаква достапност до сите на кои им е услугата потребна.

Специфични цели

1. Континуирано унапредување на системот на мониторирање на здравствениот статус на мајките и децата и ефикасноста на здравствената заштита.
2. Подигање на информираноста и едуцираноста на населението за здрави животни стилови и правилно здравствено однесување во преконцепциски, антенатален, постнателен и во доенечкиот период, со фокус на ранливите групи жени (жени Ромки, жени од руралните подрачја и адолесценти)
3. Унапредување на квалитетот и еднаквоста во пристапот до здравствените услуги за мајките и децата, со посебен фокус на ранливите групи жени
4. Навремено откривање на заболувања кај новороденчињата, доенчињата и малите деца
5. Јакнење на интерсекторската соработка и мобилизирање на партнерството во заедницата на сите релевантни партнери во идентификација и решавање на здравствените проблеми на мајките и децата особено во намалувањето на бариерите и зголемувањето на достапноста на услугите

II. Мерки кои треба да се преземат за подобрување на состојбите

1. Активности за мониторирање на здравствениот статус на мајките и децата и проценка на ефикасноста и достапноста на здравствените сервиси:

- Стручно-методолошки надзор-теренски посети за мониторинг на работата на превентивните тимови, поливалентната патронажна служба и РЗМ, вклучително редизајнирање на прашалникот за потребите на ранливите групи население служба;
- Изготвување на Информација за здравствената состојба и заштита на мајките и децата со предлог мерки за унапредување на состојбата, со акцент на социо-економските варијабли
- Функционирање на Државен центар за репродуктивно здравје; Стручно методолошка помош од страна на Универзитетска клиника за гинекологија и акушерство на породилиштата низ државата;

- Евидентирање на податоци за секоја смртност на доенче и родилка од страна на Здравствените установи и достава до Државен центар за репродуктивно здравје;
- Собирање, обработка и анализа на доставените податоци од породилиштата за перинатална грижа од страна на Државен центар за репродуктивно здравје во соработка со Завод за мајки и деца и задолжително доставување на квартални извештаи до Комитетот за безбедно мајчинство при Министерство за здравство.

2. Активности за здравствена промоција и унапредување на здравственото однесување:

Изготвување и дистрибуција на информативно-едукативни материјали

Брошура-информација и совети за новите родители (24.000 примероци) и дистрибуција на истите до секоја породена.

Едукација на населението и промотивни кампањи

- Едукација на семејства во рурални средини и ромски заедници за унапредување на здравјето и развојот кај децата, вакцинации, безбедно мајчинство и адолесцентно здравје од страна на РЗМ и патронажна служба,
- Патронажни посети на бремени (во просек по 2 патронажни посети по бремена, а кај ризични бремени и повеќе - бремени помлади од 18 години и постари од 35, бремени кои потекнуваат од социјално ранливи групи вклучувајќи ги и Ромките, бремени кои живеат во оддалечени рурални подрачја),
- Патронажни посети на леунки и новородени (по 2 патронажни посети), а кај породени во домашни услови и леунки од социјално ранливи групи и ромски семејства и повеќе посети,
- Промоција на Европската недела на имунизација, вклучително локални активности фокусирани на ромските заедници и руралните средини,
- Промоција на Светската Недела на доење,
- Смс за бебиња/text for baby- Софтвер за иницијална смс порака.

Микробиолошки брисеви за 1900 трудници – приматели за социјална помош и заштита

- ослободување од партиципација за микробиолошки брисеви за сите бремени од семејства со минимални вкупни месечни примања и/или се невработени,
- Антенатални прегледи на бремени 1.500 Ромки (200 за прв преглед во 12-14 гестациска недела, брис и ехо преглед + 400денари за втор преглед во 21-24 гестациска недела за ехо преглед за што ќе се евидентира во мајчина книшка-условен трансфер),

Спроведување на истражување за достапноста на услугите за репродуктивно здравје со акцент на ранливи групи

Дефинирање на (оптимален/минимален) пакет на услуги за бремените жени кои би биле бесплатни за социјално ранливите групи жени

3. Јакнење на капацитетите на здравствени работници кои обезбедуваат здравствена заштита на деца и жени во репродуктивен период:

- јакнење на капацитети на ОБ Струмица со распоредување, доктор на медицина со лиценца за работа од областа на гинекологијата и акушерството и медицинска сестра/акушерка, еднаш во неделата да вршат здравствена дејност на ниво на примарна здравствена заштита во ординација за гинекологијата и акушерството на подрачјето на општина НОВО СЕЛО,

- јакнење на капацитети на СГАБ Чаир - Скопје со распоредување, доктор на медицина со лиценца за работа од областа на гинекологијата и акушерството и медицинска сестра/акушерка, еднаш во неделата да вршат здравствена дејност на ниво на примарна здравствена заштита во ординација за гинекологијата и акушерството на подрачјето на општина Шутка,
- Регионални работилници за здравствени работници - превентивните тимови за теми од областа на здравјето на децата (доење, исхрана, имунизација, систематски прегледи, справување со антивакционалните трендови),
- Регионални работилници за патронажната служба и РЗМ за семејно планирање антенатална грижа,
- Изготвување на Стандарди и нормативи за работа на патронажната служба.

4. Активности за рана детекција на заболувања кај новороденчињата, доенчињата и малите деца:

- Спроведување на тиреоиден скрининг кај сите новородени деца во Република Македонија,
- Детектирање на метаболни болести како селективен скрининг по индикација кај 2000 деца кои амбулантски и хоспитално се третираат на Клиника за детски болести,
- Неонатален скрининг за слух кај новороденчиња,
- Превентивни систематски прегледи на доенчиња од страна на превентивните тимови (3 прегледи по доенче во 3, 6 и 9 месец),
- Превентивни систематски прегледи кај деца во 2 и 4 година. Наодите од превентивните прегледи се внесуваат во *Картон за систематски прегледи* на деца од предучилишна возраст кој е изготвен од Завод за мајки и деца,
- Патронажни посети кај доенчиња - во просек по 5 посети на доенче, од кои 2 во новороденечкиот период, а по една посета на возраст од 4, 7 и во 12 месец,
- Дополнителни 2 патронажни посети на семејства со висок социјален и здравствен ризик и на семејства во ромски заедници.

5. Јакнење на интерсекторска соработка и соработка со локалната заедница

- Одржување на работилница за претставување на активностите на оваа програма, за мајки и деца на потенцијалните партнери во реализација на оваа програмата особено во работата со ранливите групи до кои е потешко да се пристапи,
- одржување на координативни состаноци со претставници од единиците на локалната самоуправа, граѓански здруженија, претставници на ромски заедници, Ромски НВО, женски организации, УН организации, УНФПА.

III. Очекувани резултати

Со целосно реализирање на активностите предвидени со оваа програма се очекува постигнување на следните резултати:

1. Идентифицирани приоритети за делување базирани на континуирано и ефикасно следење на здравствениот статус и обемот на здравствена заштита на мајките и децата,
2. Унапредени животни стилови и подобро здравствено однесување од аспект на безбедното мајчинство, со фокус на ранливите групи жени и деца (зголемен процент на жени кои имаат избрано матичен гинеколог, зголемен процент на

- мајки кои дојат ексклузивно, одржување на висок опфат со имунизација, навремена и редовна антенатална и постнатална заштита и др),
3. Подобрен пристап и квалитет на здравствените услуги за мајките и децата, со фокус на ранливите групи жени и деца,
 4. Намалени бариерите и зголемена достапност до услуги преку зајакнато партнерство и соработка во заедницата,
 5. Унапредено здравјето на децата, доенчињата и жените во репродуктивен период и намалени разлики кај поедини ранливи групи мерено преку индикаторите за морбидитет, морталитет и искористеност на здравствените услуги.

IV. Потребни финансиски средства за реализација на програмата
Табела 1. Потребни финансиски средства за реализација на оваа програма

	Активности	Извршител	Количина	Цена	Вкупно
1.	Тиреоиден скрининг на сите новородени деца	Министерство за здравство, Универзитетска клиника за детски болести	24.000	125,00	3.000.000,00
2.	Неонатален скрининг за слух кај новороденчиња	Универзитетска клиника за уво нос и грло во соработка со Национален координатор за неонатален скрининг за слух	24.000	10	240.000,00
3.	Детектирање на метаболни болести како селективен скрининг по индикација	Министерство за здравство, Универзитетска клиника за детски болести	2.700	851	2.600.000,00
4.	Микробиолошки брисеви за 1900 трудници – приматели за социјална помош и заштита и ослободување од партиципација за микробиолошки брисеви за сите бремени од семејства со минимални вкупни месечни примања и/или се невработени	Универзитетска клиника за гинекологија и акушерство, Лаборатории при Институтот за јавно здравје Скопје, Центрите за јавно здравје, Институт за микробиологија	1.900	350	665.000,00
			1000	350	350.000,00
5.	Брошура-информација и совети за новите родители (24.000 примероци) и дистрибуција	Министерство за здравство, Институт за јавно здравје Скопје	24.000	17,00	410.000,00
6.	Државен центар за репродуктивно здравје Национален координатор (12x6.000 денари) 20 медицински сестри	Универзитетска клиника за гинекологија и акушерство и породилиштата низ	1	1.000.000,00	1.000.000,00

	/акушерки во породилишта за внесување на податоците (12x3.000 денари за секоја акушерка/медицинска сестра)	државата 16 Општи болници вклучувајќи ги и приватните породилишта			
7.	Зајакнување на капацитети на ОБ Струмица со распоредување, доктор на медицина со лиценца за работа од областа на гинекологијата и акушерството и медицинска сестра/акушерка, еднаш во неделата да вршат здравствена дејност на ниво на примарна здравствена заштита во ординација за гинекологијата и акушерството на подрачјето на општина НОВО СЕЛО	Општа Болница Струмица	48недели	10.000	480.000,00
8.	Зајакнување на капацитети на СГАБ Чаир- Скопје со распоредување, доктор на медицина со лиценца за работа од областа на гинекологијата и акушерството и медицинска сестра/акушерка, еднаш во неделата да вршат здравствена дејност на ниво на примарна здравствена заштита во ординација за гинекологијата и акушерството на подрачјето на општина Шутка	Специјална гинеколошко акушерска болница- Чаир	48недели	10.000	480.000,00
9.	Аntenатални прегледи на бремени 1.500 Ромки 200 за прв преглед во 12-14 гестациска недела, брис и ехо преглед + 400денари за втор преглед во 21-24 гестациска недела за ехо	Министерство за здравство, Ромски здравствени медијатори координирани од Заводот за здравствена заштита на мајки деца	1.500	600.00	900.000,00

	преглед за што ќе се евидентира во мајчина книшка—(условен трансфер)				
10.	Регионални работилници за здравствени работници (превентивните тимови) за теми од областа на здравјето на децата (10 семинари)	Завод за здравствена заштита на мајки и деца	10	15.000,00X30луѓе	150.000,00
	Регионални работилници за патронажната служба и РЗМ за семејно планирање, антенаталната и постнатална грижа (10 семинари)	Завод за здравствена заштита на мајки и деца	10	15.000,00X30луѓе	150.000,00
11.	Едукација на семејства во рурални средини и ромски заедници за унапредување на здравјето и развојот кај децата, вакцинации, безбедно-мајчинство и адолесцентно здравје од страна на РЗМ и патронажна служба	Завод за здравствена заштита на мајки и деца	5.000 семејства да се едуцираат	50	250.000,00
12.	Смс за бебе/text for baby	Работна група од стручно здружение, Клиника за гинекологија и клиника за детски болести да ја осмислат/предложат содржината на пораките Министерство за здравство,	Софтвер за иницијална смс порака	24.000	400.000,00
13.	Промоција на Европската недела на имунизација	Министерство за здравство, Завод за здравствена заштита на мајки и деца	1	300.000,00	300.000,00
14.	Промоција на Светската недела на доењето	Министерство за здравство, Универзитетска клиника за гинекологија и акушерство, Завод за здравствена заштита на мајки и деца	1	100.000,00	100.000,00
15.	Спроведување на истражување за	Министерство за здравство, УНФПА -	1	25.000,00	25.000,00

достапноста на услугите за репродуктивно здравје со акцент на ранливи групи (дефинирање на оптимален/минимален) пакет на услуги за бремените жени кои би биле бесплатни за социјално ранливите групи жени	Фонд на население за Обединети нации			
Средства обезбедени од основниот Буџет				10.000.000,00
Буџет на самофинансирачки активности на Министерството за здравство				1.500.000,00
Вкупно				11.500.000,00

V. Финансирање

Активностите предвидени во оваа програма ќе се финансираат од Буџетот на Република Македонија за 2014 година.

Распределбата на средствата по оваа програма ја врши Министерството за здравство квартално на извршителите на активностите, врз основа на доставени фактури и извештаи за реализација на активностите содржани во Програмата.

VI. Извршители на Програмата

Извршители на Програмата за активна здравствена заштита на мајките и децата се Министерство за здравство, Завод за здравствена заштита на мајки и деца, Универзитетска Клиника за гинекологија и акушерство-Скопје, Универзитетска клиника за детски болести - Скопје, Универзитетска клиника за уво, нос и грло-Скопје, Ромски здравствени медијатори, Национален координатор за неонатален скрининг за слух, Државен центар за репродуктивно здравје и други партнерски организации СЗО, УНФПА, УНИЦЕФ.

VII. Следење на реализација на Програмата (мониторинг и евалуација)

Следење на спроведувањето на оваа програма врши Министерството за здравство.

Оваа програма влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

Бр. 41-10735/1-13
8 јануари 2014 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски**, с.р.